

Materiały wyselekcjonowane z książki
pt. „Jak pomóc dziecku z wadą wymowy”,
autorstwa E. Spalek, C. Piechowicz – Kułakowska

Jak postępować, gdy dziecko się jąka? (rady dla Rodziców)

1. Słuchaj uważnie i reaguj na to, co dziecko mówi, jakie informacje chce przekazać, a nie jak mówi.
2. Pozwól dziecku zakończyć wypowiedź bez przerywania.
3. Utrzymuj kontakt wzrokowy, gdy mówi, a gdy jesteś zajęty, powiedz dziecku, że mimo tego go słuchasz.
4. Unikaj uzupełniania, kończenia wypowiedzi za dziecko.
5. Gdy dziecko skończy wypowiedź, powtórz powoli, nie spiesząc się, jego słowa, np. gdy powie: wi – wi – widziałem z – z – zajaczka – odpowiedz: ach tak, widziałeś zajaczka.
6. Poczekaj chwilą 2 – 3 sekundy, zanim odpowiesz dziecku. Pozwoli to na uspokojenie się dziecka, zwolnienie tempa wypowiedzi.
7. Poświęć chociaż 15 minut dziennie na rozmowę z dzieckiem w zrelaksowanej, spokojnej atmosferze.
8. Daj odczuć dziecku, że je kochasz, lubisz spędzać z nim czas, szanujesz je.
9. Zadawaj mniej pytań i tylko jedno w danym momencie.
10. Nie poprawiaj wymowy dziecka, nie udzielaj rad w postaci: mów wolniej, nie jąkaj się – lecz mów wolniej, gdy mówisz do dziecka, dając mu prawidłowy wzorec mowy.
11. Rozmawiaj z dzieckiem o jąkaniu, gdy samo ma już świadomość swoich kłopotów.
12. Rozwijaj zainteresowania dziecka.
13. Zachęcaj do częstego śpiewu, deklamacji, gdyż wtedy jąkanie nie występuje.
14. Nie poprawiaj, nie krytykuj i nie zmieniaj stylu wypowiedzi dziecka.
15. Nie proś, aby dziecko czytało głośno, opowiadało, przedstawiało dla gości, sąsiadów, rodziny.
16. Zwolnij tempo życia domowego. Nie postępuj tak, jakby wszystko miało być zrobione na wczoraj.
17. Jeśli dziecko boi się czytać głośno w szkole, przeciwicz głośne czytanie w domu. Pozwoli mu to zapoznać się ze wszystkimi, trudnymi słowami.
18. Jeśli boi się, że będzie musiało ustnie odpowiadać na pytania nauczyciela, pobaw się z nim w szkołę, bądź nauczycielem i poproś, aby odpowiadało głośno na pytania. Pozwoli mu to na nabranie pewności siebie i wprawy w głośnym formułowaniu myśli.

Jak postępować, aby rozwój mowy przebiegał prawidłowo? (rady dla Rodziców)

1. Wypowiedzi osób z najbliższego otoczenia powinny być poprawne. Do dziecka należy mówić powoli, wyraźnie. Należy unikać języka dzieciennego w trakcie rozmowy z dzieckiem.
2. Dziecko powinno reagować na aktywność słowną otoczenia. W przypadku, gdy brak takiej reakcji można podejrzewać niedosłuch. Konieczna jest wtedy kontrola lekarska.
3. Nie należy gasić naturalnej skłonności dziecka do mówienia obojętnością, cierpką uwagą, lecz słuchać uważnie wypowiedzi, zadawać dodatkowe pytania, co przyczyni się do korzystnego rozwoju mowy.
4. Nie wolno poprawiać wymowy dziecka, żądać, by kilkakrotnie powtarzało dane słowo, zawstydzać, karać za wadliwą wymowę. Hamuje to chęć do mówienia, a co za tym idzie w konsekwencji dalszy rozwój mowy.
5. Wskazane jest częste opowiadanie dziecku bajek, czytanie, oglądanie wspólne filmów i rozmawianie na ich temat.
6. Nie należy zaniedbywać chorób uszu, gdyż nieleczone mogą powodować niedosłuch, a w następstwie wadliwą wymowę.
7. Jeżeli dziecko ma nieprawidłową budowę narządów mowy (rozszczyły warg, podniebienia, wady zgryzu lub uzębienia), konieczne jest zapewnienie opieki lekarza specjalisty.
8. Dziecka leworęcznego nie należy zmuszać do posługiwania się ręką prawą w okresie kształtowania się mowy. Naruszanie w tym okresie naturalnego rozwoju sprawności ruchowej zaburza funkcjonowanie mechanizmu mowy. Prowadzi to często do zaburzeń mowy, a w szczególności do jąkania.
9. Nie należy wymagać zbyt wczesnego wymawiania poszczególnych głosek. Dziecko nieprzygotowane pod względem sprawności narządów artykulacyjnych, niedostatecznie różnicujące słuchowo dźwięki mowy, a zmuszane do artykulacji zbyt trudnych dla niego głosek, często zaczyna je zniekształcać, wymawiać nieprawidłowo.
10. Jeśli dziecko osiągnęło już wiek, w którym powinno daną głoskę wymawiać, a nie robi tego, zasięgnijmy porady logopedy.

Przygotowała Halina Koć